

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL J. J. 2014-07-01 SKUNDO**

2015 m. gegužės 13 d. Nr. S-80 (7-129/2014)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršelienės
Lauros Milašiūtės – pranešėja
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės
Jūratei Dalmantaitei
R. M.

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovui
mokesčių mokėtojais nedalyvaujant

2015 m. kovo 10 d. posėdyje atnaujinusi J. J. (toliau – Pareiškėja) 2014 m. liepos 1 d. skundo dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2014 m. birželio 5 d. sprendimo Nr. 68-108, sustabdyto Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) 2014 m. rugpjūčio 21 d. protokoliniu sprendimu Nr. PP-196 (7-129/2014), nagrinėjimą, n u s t a t ė:

Inspekcija 2014-06-05 sprendimu Nr. 68-108 patvirtino Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Vilniaus AVMI) 2014-04-04 sprendimo Nr. (4.65)-FR0682-179 dėl 2014-01-24 patikrinimo akto Nr. (4.65)-FR0680-30 tvirtinimo nurodymus Pareiškėjai sumokėti 9 544 Lt (2 764 Eur) gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 5 170 Lt (1 497 Eur) GPM delspinigius, 954 Lt (276 Eur) GPM baudą (10 proc.), 1 253 Lt (362 Eur) privalomojo sveikatos draudimo įmokas (toliau – PSD įmokos), 531 Lt (153 Eur) PSD įmokų delspinigius ir 125 Lt (36 Eur) PSD įmokų baudą (10 proc.).

Sprendime nurodoma, jog Vilniaus AVMI, atlikusi Pareiškėjos GPM ir PSD įmokų patikrinimą už laikotarpį nuo 2008-01-01 iki 2009-12-31, nustatė, kad Pareiškėjos sutuoktinis V. J. į asmeninę banko sąskaitą 2008–2009 metais gavo pinigines lėšas iš JAV bendrovės *F. I. L.*, registruotos adresu: (*duomenys neskelbtini*), (toliau – JAV įmonė), kurių bendra suma, konvertavus eurais ir JAV doleriais gautas sumas, sudarė 96 354,17 Lt (2008 metais – 54 575,29 Lt, 2009 metais – 41 778,88 Lt), mokėjimo pavedimuose nurodyta paskirtis: „komandiruotės išlaidos“, „komandiruotės išlaidos už laikotarpį nuo 01.08.2008“, „grąžinimas“.

Gautoms pajamų sumoms pagrįsti Pareiškėjos sutuoktinis pateikė dvi paskolų sutartis rusų kalba bendrai 260 000 Eur sumai, 2006 ir 2007 metais pasirašytas Vilniuje su JAV įmone, kurią atstovavo S. G.

Vilniaus AVMI konstatavo, kad Pareiškėjos sutuoktinio 2008 ir 2009 metais iš JAV įmonės gautos piniginės lėšos yra gautos kitos pajamos, o paskolų sutarčių su JAV įmone tikslas – pagrįsti piniginių lėšų gavimą, sudaryti galimybę išvengti mokesčių mokėjimo nuo paskolų forma gautų pajamų apmokestinimo. Kadangi mokesčių administratorius neturi duomenų apie JAV įmonės suteiktas paskolas, JAV kompetentingi asmenys informavo, kad nei JAV įmonė, nei jos direktoriai, darbuotojai ar atstovai registruotu adresu nerandami, kad JAV įmonė yra priedangos įmonė. Pinigines lėšas JAV įmonė pervesdavo, nurodydama paskirtį „komandiruotės išlaidos“, nors Pareiškėjos sutuoktinis nurodė niekada nedirbęs šioje bendrovėje ir jokių kitų sandorių nebuvo su ja sudaręs. Vilniaus AVMI nenustatė, kokiu konkrečiu tikslu buvo gautos piniginės lėšos ir kaip jos buvo panaudotos, nenustatytos ekonominės priežastys, dėl kurių V. J. turėjo skolintis pinigines lėšas, mokėti palūkanas. Todėl, vadovaujantis 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 69 straipsnio 1 dalimi, neatsižvelgiant į Pareiškėjos sutuoktinio ir JAV įmonės sudarytą 2006-01-02 paskolos sutartį Nr. 02/01 ir 2007-01-05 paskolos sutartį Nr. 05/01, Vilniaus AVMI laikė, kad Pareiškėjos sutuoktinis V. J. iš JAV įmonės gavo pajamas, priskirtinas kitoms su darbo santykiais nesusijusioms ir ne individualios veiklos pajamoms.

Vilniaus AVMI nurodė, kad, vadovaujantis Civilinio kodekso (toliau – CK) 2 skirsnio 3.88 straipsnio 1 dalimi, Pareiškėjos sutuoktinio pajamos, gautos iš JAV įmonės, pripažintinos bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe su sutuoktine – Pareiškėja. Todėl ji, vadovaujantis 2002-07-02 Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 (toliau – GPMĮ) 27 straipsnio 1 punktu, privalėjo iš JAV įmonės gautas pajamas deklaruoti 2008 metų ir 2009 metų metinėse pajamų deklaracijose, nurodydama pajamų rūšies kodą „70“ – kitos su darbo santykiais nesusijusios ir ne individualios veiklos pajamos, kurios, vadovaujantis GPMĮ 6 str. 3 dalies nuostatomis, 2008 metais apmokestinamos 24 proc. tarifu, 2009 metais, pagal GPMĮ 6 straipsnio 1 dalį, – 15 proc. tarifu.

Vilniaus AVMI, vadovaudamasi MAĮ 69 straipsnio 1 dalimi, GPMĮ 27 straipsnio 1 punktu, 36 straipsnio 2 dalimi, 1996-05-21 Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 (toliau – SDĮ) 17 straipsnio 8 dalimi, 18 straipsnio 5 dalimi, 19 straipsnio 2 dalimi, MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, 97 straipsnio 2 dalimi ir 139 straipsnio 1 dalimi, Pareiškėjai apskaičiavo 9 544 Lt GPM, 5 170 Lt GPM delspinigius, 954 Lt GPM baudą, 1 253 Lt PSD įmokas, 531 Lt PSD įmokų delspinigius ir 125 Lt PSD įmokų baudą.

Centrinis mokesčių administratorius skundžiamame sprendime nurodo, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-2280/2012 pažymėjo, kad sisteminė, loginė bei lingvistinė GPMĮ nuostatų analizė aiškiai iliustruoja, jog GPMĮ 8 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytu atveju GPM mokėtoju pripažįstamas gyventojas, kuris faktiškai bet kokia forma gavo pajamų, kurios yra GPM objektas jų gavimo momentu. Įstatymo leidėjo įtvirtintos nuostatos („pajamų gavęs“, „gautas atlygis už atliktus darbus“ ir pan.) suponuoja išvadą, kad mokesčių prievolių atsiradimą sąlygoja tam tikrų būtinų juridinių faktų visuma. Reiškia, jog asmuo bus laikomas mokesčių mokėtoju MAĮ ir GPMĮ prasme tik tuo atveju, jeigu jam atsiras prievolė mokėti mokesť dėl tam tikrų sudarytų sandorių ar kitu būdu gautų pajamų, kurios pagal minėtus įstatymus yra pripažįstamos apmokestinamosiomis pajamomis. Pareiškėja nepateikė duomenų, jog minėtos pajamos, gautos iš JAV įmonės, yra neapmokestinamosios pajamos.

Inspekcija nurodo, jog patikrinimo metu nenustatyta aplinkybių, kad minėtos pajamos būtų mokesčio objektas JAV. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės sutarties dėl pajamų dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo 27 straipsniu, iš JAV Vidaus pajamų tarnybos buvo gauta informacija,

kad nei JAV įmonė, nei jos direktoriai, darbuotojai ar atstovai registruotu adresu nerandami, JAV įmonė neturi JAV mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio ir nepildo pajamų mokesčio deklaracijų JAV, ši bendrovė yra priedangos įmonė. Inspekcija pažymi, kad patikrinimo metu nebuvo identifikuotas asmuo „S. G.“, kuri pasirašė paskolų sutartis, sudarytas tarp Pareiškėjos sutuoktinio ir JAV įmonės. Paskolų sutartyse nėra nurodyta jokia ši fizinį asmenį identifikuojanti informacija. Patikrinimui nebuvo pateikti jokie šio asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai.

Inspekcija pažymi, jog tokio pobūdžio ginčiuose iš mokesčių mokėtojo reikalaujama pareigos pateikti konkrečius, leistinus ir patikimus įrodymus, kurie pagrįstų jo poziciją, kad tai nėra pajamos, ar tai nėra apmokestinamosios pajamos. Minėta pareiga yra nustatyta MAĮ 40 straipsnyje, taip pat detalizuota teismų praktikoje (LVAT adm. byla Nr. A⁵⁵⁶-948/2010; Nr. A⁴⁴²-60/2011; Nr. A⁵⁵⁶-1527/2010).

Daroma išvada, kad pagal MAĮ 67 straipsnio nuostatas ir teismų praktiką mokėtojo pareiga yra pateikti konkrečius, leistinus ir patikimus įrodymus, kurie pagrįstų jo poziciją bei leistų mokesčių administratoriui nustatyti tikrąsias piniginių lėšų gavimo aplinkybes bei paneigti bet kokias abejones. Pareiškėja nepateikė duomenų (notarinės paskolos sutarties, rašytinių dokumentų dėl paskolos grąžinimo ar kt. leistinų įrodymų), kurių pagrindu būtų galima teigti, kad jos sutuoktiniui JAV įmonė suteikė paskolą.

Inspekcija pažymi, jog tuo atveju, kai mokesčių mokėtojas nevykdo pareigos tinkamai deklaruoti pajamas, o gautų pajamų pagrįstumo nėra galimybės nustatyti pagal juridinę galią turinčius dokumentus, ypač didelis dėmesys yra skiriamas mokesčių mokėtojo paaiškinimams.

Pareiškėjos sutuoktinis V. J. 2013-10-15 paaiškiniame Nr. (4.65)-339-KD-1672 mokesčių administratoriui nurodė, kad: „manęs jokie ryšiai su šia Bendrove nesieja. Aš šioje Bendrovėje niekada nedirbau“, „jokių sandorių su šia Bendrove sudaręs nebuvau“, „kokia tiksliai buvo gauta ir grąžinta paskolos suma, aš dabar nepamenu“, „man nebuvo žinoma šios Bendrovės veikla“, „tiksliai dabar nepamenu aplinkybių, kaip ir kur buvo sudaryta paskolos sutartis. Su S. G. buvo sudaryta paskolos sutartis“, „mano asmeniniams poreikiams tenkinti buvo reikalinga paskola. Mano žmona J. J. žinojo, kad kreipiausi į Bendrovę dėl paskolos suteikimo“, „notarinės paskolos nesudarėjome, kadangi norėjome išvengti papildomų notarinių mokesčių“, „joks atlygis už suteiktą paskolą mokamas nebuvo“, „jokie rašytiniai dokumentai dėl paskolos grąžinimo su Bendrove pasirašyti / sudaryti nebuvo“, „pinigų sumos gautos iš Bendrovės bankiniais pavedimais buvo išgryninamos arba naudojamos mano asmeniniams poreikiams tenkinti. Dalis išgrynintų lėšų buvo saugomos namuose“.

Pareiškėja 2014-01-17 paaiškiniame Nr. (4.65)-339-KD-145 nurodė, kad „apie įmonę sužinojau iš vyro, operatyvaus patikrinimo metu. Jokie ryšiai manęs ir įmonės nesieja. Su niekuo iš tos įmonės nebendrauju. Vyras nieko neminėjo dėl paskolos kreipimosi į šią įmonę. Kokias sumas vyras gavo iš įmonės, aš nežinau. Apie sudarytas sutartis ir grąžinimus nieko nežinau. Apie piniginių lėšų perdavimą nieko nežinau. Kokie vyro įsipareigojimai minėtai įmonei, nežinau.“

Inspekcija daro išvadą, kad nesant pakankamai įrodymų, patvirtinančių Pareiškėjos sutuoktinio teiginius, jog JAV įmonė suteikė jam paskolą, esant neįtikinantiems Pareiškėjos ir jos sutuoktinio paaiškinimams, nėra teisinio pagrindo 96 354,17 Lt sumą traktuoti kaip nors kitaip, kaip apmokestinamosiomis pajamomis GPMĮ prasme. Pareiškėja neįvykdė prievolės pateikti mokesčio administratoriui metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir joje deklaruoti gautas iš JAV įmonės pajamas ir už jas apskaičiuoti pajamų mokestį. Vien ta aplinkybė, jog pinigines lėšas buvo pervestos į Pareiškėjos sutuoktinio sąskaitą nesudaro pagrindo pripažinti, kad pajamas GPMĮ prasme gavo tik Pareiškėjos sutuoktinis. Pažymima, kad V. J. 2013-10-15 paaiškiniame Nr. (4.65)-339-KD-1672 nurodė, jog „mano žmona J. J. žinojo, kad kreipiausi į Bendrovę dėl paskolos suteikimo“.

Inspekcija, vadovaudamasi CK 2 skirsnio 3.88 straipsnio 1 dalimi, Pareiškėjos sutuoktinio pajamas, gautas iš JAV įmonės, pripažino bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe su sutuoktine (Pareiškėja). Todėl konstatuojama, jog Pareiškėjos pajamos 2008 metais sudarė 27 287,65 Lt (54575,29 Lt / 2), 2009 metais – 20 889,44 Lt (41778,88 Lt / 2), nuo kurių Pareiškėjai apskaičiuoti mokėtini mokesčiai.

Pareiškėja su Inspekcijos sprendimu nesutinka ir prašo Komisijos panaikinti skundžiamą sprendimą. Taip pat prašo įpareigoti Vilniaus AVMI atlikti pakartotinį Pareiškėjos mokestinį patikrinimą, jo metu (arba Komisijos posėdžio metu) apklausiant S. G., suteikiant Pareiškėjai galimybę susipažinti su JAV kompetentingų asmenų pateikta informacija, užklauskiant bankus dėl tarptautiniams pavedimams taikomų reikalavimų, bei atidėti Pareiškėjos skundo nagrinėjimą, kol jai bus sudaryta galimybė susipažinti su visa mokestinio ginčo medžiaga ir pasiruošti bylos nagrinėjimui Komisijoje.

Pareiškėja skunde nurodo, jog Vilniaus AVMI, nesikreipdama į teismą dėl 2006-01-02 paskolos sutarties Nr. 02/01 ir 2007-01-05 paskolos sutarties Nr. 05/01 nuginjimo, pažeidė imperatyvias CK 1.78 straipsnio 2 dalies, 1.87 straipsnio nuostatas, MAĮ 33 straipsnio 17 punktą.

Nurodoma, jog mokesčių administratorius, teigdamas, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis gavo pajamas, o ne paskolą pagal pateiktas paskolos sutartis, nepagrįstai ignoravo minėtą imperatyvią CK 1.78 straipsnio 2 dalį ir kitas CK nuostatas, pagal kurias nuginjti paskolos sandorį, kaip galimai apsimestinį sandorį, galima tik teisiniu keliu. Pareiškėjos vertinimu, tik teismui pripažinus, jog nurodytos paskolos sutartys yra apsimestiniai sandoriai, būtų galima pareikalauti iš Pareiškėjos sumokėti mokestines įmokas, paskaičiuotas nuo nurodytų pajamų.

Pareiškėja taip pat nurodo, jog mokesčių administratoriaus atliktas mokestinis tyrimas neišsamus, paviršutiniškas ir pažeidžiantis Pareiškėjos teises apsiginti nuo jai pateiktų kaltinimų mokestiniais pažeidimais (MAĮ 19 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 127 straipsnio 1 dalis).

Nurodoma, jog, pirma, mokesčių administratorius net nebandė susisiekti su paskolos davėjo direktore S. G., kuri galėtų papildomai paaiškinti paskolos sutarčių sudarymo ir vykdymo aplinkybes. Pareiškėja prašo įpareigoti mokesčių administratorių apklausti S. G.

Antra, Pareiškėjai iki šiol nežinoma, nei kas yra „JAV kompetentingi asmenys“, nei šių asmenų paaiškinimų turinys. Todėl Pareiškėja neturėjo galimybės pateikti juos paneigiančius paaiškinimus ir įrodymus. Todėl Pareiškėja prašo įpareigoti mokesčių administratorių suteikti informaciją apie JAV kompetentingų asmenų pateiktus paaiškinimus.

Trečia, Pareiškėjos žiniomis, dėl griežtų reikalavimų bankas siuntėjas nebūtų leidęs padaryti pavedimo paskolai, dėl ko paskolos davėjui – JAV įmonei teko nurodyti kitą – klaidingą pavedimo paskirtį – „komandiruo pinigai“. Pareiškėja ir jos sutuoktinis negali būti atsakingi už tokius paskolos davėjo klaidinančius veiksmus. Pareiškėja taip pat negali būti atsakinga už tai, kad paskolos davėjas nevykdo veiklos ar galimai nesusimokėjo kokių nors mokesčių JAV. Pareiškėja prašo įpareigoti mokesčių administratorių užklausti bankus, kuriems JAV įmonė suformulavo klaidinančias pavedimų paskirtis, taip pat Lietuvos bankus gavėjus dėl griežtų reikalavimų tarptautiniams pavedimams, kurie galiojo pavedimo padarymo metu.

Pareiškėja teigia, kad ji nieko nežinojo apie jos sutuoktiniui suteiktas paskolas, gautais paskolos pinigais nesinaudojo. Pareiškėjos nuomone, mokestines įmokas mokesčių administratorius neteisėtai reikalauja sumokėti du kartus: iš Pareiškėjos ir iš jos sutuoktinio.

Nurodoma, jog Komisija, vykdydama savo funkcijas, turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų, kitų asmenų informaciją, susijusią su nagrinėjamu mokesčių mokėtojo skundu (Komisijos nuostatų 7.1 punktas), Komisija atlieka kitus veiksmus, kurių reikia rengiantis nagrinėti skundą (Komisijos nuostatų 22.3 punktas). Pareiškėjos nuomone, mokesčių administratorius nespėdė Pareiškėjos prašymų dėl bylai svarbių įrodymų surinkimo ir jų

ištyrimo, todėl Pareiškėja prašo Komisijos pagalbos, surenkant įrodymus ir juos išstiriant, arba įpareigoti tą padaryti Vilniaus AVMI pakartotinio mokesčio patikrinimo metu.

Komisija konstatuoja, kad Pareiškėjos skundas atmestinas, o Inspekcijos 2014-06-05 sprendimas Nr. 68-108 tvirtintinas.

Nagrinėjamo mokesčio ginčo esmė – ar pagrįstai mokesčių administratorius Pareiškėjos sutuoktinio į banko sąskaitą iš JAV įmonės 2008–2009 metais gautas pinigines lėšas priskyrė kitoms su darbo santykiais nesusijusioms bei ne individualios veiklos apmokestinamosioms pajamoms, ir jas, padalinęs lygiomis dalimis su sutuoktiniu, apmokestino GPM ir PSD įmokomis.

Byloje nustatyta, jog Pareiškėjos sutuoktinis į asmeninę banko sąskaitą 2008–2009 metais iš JAV įmonės gavo pinigines lėšas, kurių bendra suma, konvertavus eurais ir JAV doleriais gautas sumas, sudarė 96 354,17 Lt, t. y. 2008 metais į Pareiškėjos sutuoktinio banko sąskaitą pervesta 54 575,29 Lt, 2009 metais – 41 778,88 Lt, mokėjimo pavedimuose nurodyta paskirtis: „komandiruotės išlaidos“, „komandiruotės išlaidos už laikotarpį nuo 01.08.2008“, „grąžinimas“.

Pareiškėjos sutuoktinis gautoms sumoms pagrįsti mokesčių administratoriui pateikė dvi su JAV įmone, atstovaujama S. G., sudarytas paskolų sutartis rusų kalba: 2006-01-02 paskolos sutartį Nr. 02/01 dėl 200 000 Eur kredito Pareiškėjai suteikimo ir 2007-01-05 paskolos sutartį Nr. 05/01 dėl 60 000 Eur kredito suteikimo.

Mokesčių administratorius, įvertinęs iš JAV Vidaus pajamų tarnybos gautą informaciją, kad JAV įmonė yra priedangos įmonė, neturinti identifikacinio numerio, neteikianti deklaracijų; patikrinimo metu neidentifikavęs paskolų sutartis JAV įmonės vardu pasirašiusios S. G.; įvertinęs Pareiškėjos sutuoktinio 2013-10-15 paaiškinime Nr. (4.65)-339-KD-1672 pateiktą informaciją, susijusią su JAV įmone ir paskolos suteikimu; nenustatęs, koku konkrečiu tikslu buvo gautos pinigines lėšos ir kaip jos buvo panaudotos, neatsižvelgė į Pareiškėjos sutuoktinio su JAV įmone sudarytas paskolų sutartis (2006-01-02 Nr. 02/01 ir 2007-01-05 Nr. 05/01) ir laikė, kad Pareiškėjos sutuoktinis iš JAV įmonės gavo pajamas, priskirtinas kitoms su darbo santykiais nesusijusioms ir ne individualios veiklos pajamoms. Inspekcija, vadovaudamasi CK nuostatomis, reglamentuojančiomis sutuoktinių įgyto turto ir gautų pajamų teisinį režimą, Pareiškėjos sutuoktinio gautas pajamas pripažino bendrąja jungtine sutuoktinių nuosavybe ir padalino jas lygiomis dalimis su Pareiškėja. Mokesčių administratorius nuo 2008 metais Pareiškėjos gautų 27 287,65 Lt (54 575,29 Lt / 2) pajamų, o 2009 metais – 20 889,44 Lt (41 778,88 Lt / 2) gautų pajamų apskaičiavo Pareiškėjai mokėtiną 9 544 Lt GPM ir 1 253 Lt PSD įmokas (už 2009 m.) bei su šiais mokesčiais susijusias sumas.

Pareiškėja skunde Komisijai laikėsi pozicijos, jog jos sutuoktinio iš JAV įmonės gautos sumos nėra apmokestinamosios pajamos, nes tai buvo sutuoktiniui V. J. suteiktos paskolos ir tai pagrindžia teisiniu keliu nenuginčytos paskolų sutartys: 2006-01-02 Nr. 02/01 ir 2007-01-05 Nr. 05/01.

GPMĮ 3 straipsnyje (originali įstatymo redakcija, 2008-12-23 įstatymo Nr. XI-111 redakcija) nurodyta, jog pajamų mokestį moka pajamų gavęs ir (arba) pajamų uždirbęs gyventojas. Pajamos – tai pozityviosios pajamos, priskiriamos Europos ekonominių interesų grupės pajamos, nutraukus gyvybės draudimo sutartis ar išstojus iš pensijų fondo grąžinamos įmokos (ar jų dalis), atlygis už atliktus darbus, suteiktas paslaugas, už perduotas ar suteiktas teises, už perduotą ar kitaip perleistą, investuotą turtą ar lėšas ir (arba) kita nauda pinigais ir (arba) natūra (GPMĮ 2 straipsnio 14 dalis). Pagal GPMĮ 5 straipsnio 1 dalį (originali įstatymo redakcija) pajamų mokesčio objektas yra gyventojų pajamos, o minėto straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektas yra pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje ir ne Lietuvoje, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį. Pagal GPMĮ 6 straipsnio 1 dalį (2005-06-07 įstatymo Nr. X-235 redakcija) nuo 2008-01-01 pajamų

mokesčio tarifai yra 15 ir 24 procentai, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip. Minėto straipsnio 3 dalyje (2005-06-07 įstatymo Nr. X-235 redakcija) nurodyta, kad šio straipsnio 2 dalyje nenurodytoms pajamoms nuo 2008-01-01 taikomas 24 proc. pajamų mokesčio tarifas. 2009 metais gautų pajamų apmokestinimui aktualioje GPMĮ 6 straipsnio 1 dalies redakcijoje (2008-12-23 įstatymo Nr. XI-111 redakcija) įtvirtinta, kad pajamų mokesčio tarifas yra 15 procentų, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip. Pagal GPMĮ 22 straipsnio 2 dalį (2003-11-25 įstatymo Nr. IX-1848 redakcija, 2008-12-23 įstatymo Nr. XI-111 redakcija) gyventojų pajamos, gautos iš užsienio vieneto, nepriskiriamos A klasės pajamoms. Minėto straipsnio 3 dalyje (originali įstatymo redakcija) nurodyta, kad B klasės pajamoms priskiriamos visos A klasei nepriskiriamos pajamos. Pagal GPMĮ 25 straipsnio 1 ir 2 dalies (originali įstatymo redakcija) nuostatas, pajamų mokestį nuo pajamų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, GPMĮ nustatyta tvarka deklaruoja, apskaičiuoja ir sumoka pats nuolatinis Lietuvos gyventojas, vadovaudamasis šio įstatymo 27 straipsnyje nustatyta tvarka.

Taigi iš pacituotų įstatyminių nuostatų matyti, jog prievolė mokėti GPM kyla nuolatiniam Lietuvos gyventojui, gavusiam pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje ir ne Lietuvoje. Todėl vertinant apmokestinimo GPM pagrįstumą, konstatuotina, jog piniginių lėšų suma, Pareiškėjos sutuoktinio gauta iš JAV įmonės, neapmokestinama GPM, tik jeigu yra įrodymų, patvirtinančių, jog tai nėra Pareiškėjos sutuoktinio pajamos arba jeigu jos pripažįstamos neapmokestinamosiomis pajamomis. Taigi nagrinėjamo ginčo baigtis betarpiškai susijusi su surinktų faktinių duomenų įvertinimu, kas neatsiejama nuo įrodymų instituto taikymo mokestinių ginčų byloje.

LVAT, kuris, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 13 straipsniu, formuoja vienodą administracinių teismų praktiką taikant įstatymus, pasisakydamas dėl įrodymų vertinimo, savo jurisprudencijoje ne kartą yra nurodęs, kad konstatuoti tam tikro fakto buvimą ar nebuvimą galima tik remiantis byloje surinktų įrodymų visuma, o ne atskirais įrodymais. Nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes, turi būti įvertintas surinktų įrodymų pakankamumas, jų nuoseklumas, galimi prieštaravimai, logiškumas, atitinkamų duomenų nurodymo aplinkybės, įrodymų šaltinių patikimumas. Įrodymų vertinimas, kaip objektyvios tiesos nustatymo procesas, grindžiamas subjektyviu faktoriumi – vidiniu įsitikinimu. Vidinis įsitikinimas – tai ne išankstinis įsitikinimas, nuojauta, o įrodymais pagrįsta išvada, kuri padaroma iš surinktų įrodymų, kada išnagrinėjami reikšmingi faktai, iškeliamos ir ištiriamos galimos versijos, įvertinami kiekvienas įrodymas atskirai ir jų visuma (pvz., 2011-06-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-2663/2011; 2011-12-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-3435/2011; 2012-01-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-33/2012; 2012-10-25 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-2795/2012 ir kt.).

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, konstatuoja, jog mokesčių administratorius pagrįstai Pareiškėjos sutuoktinio į banko sąskaitą iš JAV įmonės 2008–2009 m. gautas piniginių lėšų sumas pripažino Pareiškėjos sutuoktinio gautomis kitomis GPM apmokestinamomis pajamomis, priskiriamomis B klasės pajamoms. Šią išvadą patvirtina žemiau išdėstytos aplinkybės.

Pareiškėja savo poziciją dėl 2008–2009 metais iš JAV įmonės į sutuoktinio banko sąskaitą gautų paskolų grindžią tik minėtomis paskolų sutartimis, tačiau daugiau jokių įrodymų, patvirtinančių, kad pervestos piniginės lėšos buvo būtent paskolų sutarčių pagrindu pervestos lėšos, nei mokesčių administratoriui, nei Komisijai nepateikė.

Tuo tarpu mokesčių administratorius patikrinimo metu kreipėsi į JAV mokesčių administratorių, prašydamas pateikti informaciją apie JAV įmonę, koku pagrindu ji 2007–2009 m. laikotarpiu į Pareiškėjos sutuoktinio sąskaitą pervedė pinigines lėšas ir kt. JAV Vidaus pajamų tarnyba informavo, kad JAV įmonė, jos direktoriai, darbuotojai ar atstovai registruotu adresu nerandami, įmonė neturi JAV mokesčių mokėtojo identifikacinio numerio ir nepildo pajamų mokesčio deklaracijų JAV. Nurodyta, jog JAV įmonė yra priedangos įmonė. Taip pat

JAV Vidaus pajamų tarnyba nurodė, jog atliktas tyrimas parodė, kad nėra jokių įrodymų, jog įmonė būtų realiai gyvavusi ar vykdžiusi veiklą JAV, taipogi nėra jokių požymių, kad paklausime nurodyti sandoriai būtų buvę vykdyti JAV teritorijoje. Be to, mokesčių administratorius mokesčio patikrinimo metu neidentifikavo JAV įmonės vardu paskolos sutartis pasirašiusios S. G., kuri būtų galėjusi suteikti informaciją apie paskolų sutartyse nurodytų sumų išmokėjimą Pareiškėjos sutuoktiniui.

Taip pat, Komisijos nuomone, Pareiškėja nepagrįstai 2008–2009 metais iš JAV įmonės gautas pajamas grindžia 2006-01-02 paskolos sutartimi Nr. 02/01. Jei JAV įmonė minėta sutartimi suteikė V. J. 200 000 Eur paskolą, ji, logiškai mąstant, turėjo būti gauta iki 2007-01-05, t. y. iki ginčo laikotarpio pradžios. Koku tikslu 2007-01-05 sudaryta dar viena paskolos sutartis, negavus ir nepanaudojus 2006-01-02 sutartimi paskolintų piniginių lėšų, ginčo byloje nei Pareiškėja, nei jos sutuoktinis nepaaiškino.

Pareiškėjos teiginius, kad JAV įmonės į V. J. banko sąskaitą pervestos lėšos buvo paskolos sutarčių pagrindu pervestos piniginių lėšų, paneigia šios įmonės nurodyta piniginių lėšų pervedimo paskirtis – „komandiruotės išlaidos“ ir „grąžinimas“. Nors Pareiškėja skunde Komisijai teigė, kad ši pervedimo paskirtis yra klaidinga ir buvo nurodyta todėl, kad bankas siuntėjas dėl griežtų reikalavimų nebūtų leidęs padaryti pervedimo paskolai, tačiau mokesčių administratorius nustatė, kad 2007 metais JAV įmonė į Pareiškėjos sutuoktinio asmeninę sąskaitą pervesdavo pinigų sumas, pervedimo paskirtyje nurodydama „pagal kreditinę sutartį 05.01.2007 Nr. 05/01“ (patikrinimo akto 2 psl. trečia pastraipa). Taigi Pareiškėjos teiginiai dėl banko siuntėjo negalimumo nurodyti paskirtį, iš kurios būtų galima nustatyti paskolos suteikimo faktą, yra nepagrįsti ir prieštaraujantys bylos medžiagai.

Taip pat svarbu pažymėti, jog tiek 2006 metais, tiek 2007 metais sudarytoje paskolų sutartyje nėra numatyta paskolų grąžinimo užtikrinimo priemonių, kas yra akivaizdžiai nenaudinga kreditoriui ir iš esmės nebūdinga tokio pobūdžio sutartims. Pareiškėjos sutuoktinis 2013-10-15 paaiškinime Nr. (4.65)-339-KD-1672 mokesčių administratoriui teigė, jog JAV įmonei žodžiu už V. J. laidavo geras jo pažįstamas V. B. (buvęs UAB „S1“ direktorius). Tačiau pastebėtina, jog pastarasis asmuo mirė 2006-10-06 (informacija iš <http://www.alfa.lt/straipsnis/68162/>), todėl laiduoti, sudarant 2007-01-05 paskolos sutartį, jis negalėjo.

Pareiškėja nei mokesčių administratoriui, nei Komisijai nepateikė jokių duomenų apie minėtų paskolų gavimo tikslą, kur buvo panaudotos paskolintos lėšos. Pareiškėjos sutuoktinis 2013-10-15 paaiškinime Nr. (4.65)-339-KD-1672 mokesčių administratoriui formaliai nurodė, jog lėšas naudojo asmeniniams poreikiams tenkinti (atsakymas į 6 ir 21 klausimą).

Mokesčių administratorius kontrolės veiksmų metu nenustatė, kad Pareiškėjos sutuoktinis JAV įmonei mokėjo minėtose paskolų sutartyse numatytas 1 proc. gauto kredito sumos metines palūkanas. Tokių duomenų nei mokesčių administratoriui, nei Komisijai nepateikė ir Pareiškėja.

Dėl Pareiškėjos skundo Komisijai motyvų, susijusių su Pareiškėjos ir jos sutuoktinio gautų kitų su darbo santykiais nesusijusių bei ne individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų padalinimo lygiomis dalimis sutuoktiniams, pažymėtina, jog byloje nėra duomenų, paremtų juridinę galią turinčiais dokumentais (vedybų sutartis, turto pasidalinimo faktai Vedybų sutarčių registre), apie Pareiškėjos ir jos sutuoktinio nevedamą bendrą ūkį ginčo 2008–2009 m. laikotarpiu. Pagal CK 3.87 straipsnio 2 dalies nuostatas sutuoktinių turtas yra bendroji jungtinė nuosavybė, kol jis nėra padalytas arba kol bendrosios jungtinės nuosavybės teisė nėra pasibaigusi kitokiu būdu. CK 3.117 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta sutuoktinių bendro turto dalių lygybės prezumpcija. Be to, CK 3.89 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog faktas, kad tam tikras turtas priklauso asmeninei vieno sutuoktinio nuosavybei, gali būti įrodytas tik rašytiniais įrodymais. Taigi 2008–2009 metais, t. y. santuokos metu, Pareiškėjos sutuoktinio gautos pajamos yra priskirtinos abiem sutuoktiniams. Tokios pozicijos laikosi Lietuvos Aukščiausiasis

Teismas (pvz., išplėstinės teisėjų kolegijos 2007-06-04 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-192/2007, paskelbta „Teismų praktika“ Nr. 28, 2008 m.; plenarinės sesijos 2010-05-20 nutarimas civilinėje byloje Nr. 3K-P-186/2010, paskelbtas „Teismų praktika“ Nr. 33, 2010 m.), o taip pat ir LVAT, kuris ne kartą savo sprendimuose yra nurodęs, jog GPMĮ prasme pajamos, gautos iš disponavimo bendru turtu sandorių pagrindu, veikiant sąžiningai ir teisėtai, yra bedraturčių, o ne vieno iš jų pajamos, į kurias kiekvienas iš jų turi lygias teises, be to, bendraja jungtine sutuoktinių nuosavybe esantis turtas priklauso lygiomis dalimis abiem sutuoktiniams, juo disponuojama abiejų sutuoktinių bendra valia (pvz., 2002-03-13 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁷-158/2002; 2006-10-20 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴-916/2006; 2015-02-03 nutartis administracinėje byloje Nr. A-122-438/2015), vadinasi mokestinės prievolės, atsirandančios iš disponavimo tokiu turtu, taip pat dalintinos sutuoktiniams po lygiai. Šios praktikos yra laikomasi ir vėlesnėse LVAT išnagrinėtose bylose, pvz., 2011-08-29 nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-2164/2011, 2011-06-23 nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-2250/2011, 2011-02-25 nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-264/2011. Komisija, atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus argumentus bei teismų praktiką, konstatuoja, jog mokesčių administratorius pagrįstai į Pareiškėjos sutuoktinio banko sąskaitą iš JAV įmonės 2008–2009 metais gautas pajamas sutuoktiniams paskirstė po lygiai, t. y. po 48 177,09 Lt Pareiškėjai ir jos sutuoktiniui V. J. .

Komisija, atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, konstatuoja, jog esant aukščiau išdėstytiems aplinkybėms, darytina išvada, kad MAĮ 67 straipsnio nuostatų taikymo prasme Pareiškėja neįvykdė pareigos įrodyti, jog mokesčių administratorius neteisėtai apmokestino Pareiškėją. Tuo tarpu mokesčių administratorius pagrindė jo Pareiškėjai apskaičiuotas mokesčius bei su jais susijusias sumas (MAĮ 67 straipsnio 1 dalis).

Taigi atsižvelgiant į byloje nustatytas aplinkybes, konstatuotina, jog Pareiškėjai nepateikus įrodymų, kad jos sutuoktinio iš JAV įmonės į banko sąskaitą 2008–2009 metais gautos piniginės lėšos yra Pareiškėjos sutuoktiniui 2006 ir 2007 metais suteiktos paskolos, taip pat nesant kitų duomenų, kad 96 354,17 Lt piniginių lėšų suma yra V. J. gautos neapmokestinamosios pajamos, Inspekcija pagrįstai į Pareiškėjos sutuoktinio sąskaitą pervestą 96 354,17 Lt sumą, vadovaudamasi CK 3.88 straipsnio 1 dalimi, priskyrė Pareiškėjos ir jos sutuoktinio apmokestinamosioms pajamoms, nesusijusioms su darbo santykiais bei individualia veikla. Nuo 2008 metais Pareiškėjos gautų 27 287,65 Lt (54 575,29 Lt / 2) pajamų, o 2009 metais – 20 889,44 Lt (41 778,88 Lt / 2) gautų pajamų Pareiškėjai apskaičiuotas ir nurodytas sumokėti 9 544 Lt (2 764 Eur) GPM tvirtintinas.

Vadovaujantis SDĮ (įstatymo redakcija nuo 2003-01-01) 6 straipsnio 1 dalimi (2005-04-28 įstatymo Nr. X-178 redakcija), 17 straipsnio 8 dalimi (2008-12-22 įstatymo Nr. XI-98 redakcija, 2009-02-19 įstatymo Nr. XI-183 redakcija), 18 straipsnio 5 dalimi (2008-12-22 įstatymo Nr. XI-98 redakcija, 2009-02-19 įstatymo Nr. XI-183 redakcija), mokesčių administratorius pagrįstai nuo 2009 metais gautų 20 889,44 Lt pajamų apskaičiavo ir nurodė Pareiškėjai sumokėti 1 253 Lt (362 Eur) PSD įmokų sumą.

Taip pat vadovaujantis GPMĮ 36 straipsnio 2 dalies, SDĮ 19 straipsnio 2 dalies, MAĮ 96–98 straipsnių ir 139 straipsnio 1 dalies nuostatomis, Pareiškėjai pagrįstai apskaičiuoti 5 170 Lt (1 497 Eur) GPM delspinigiai ir 531 Lt (153 Eur) PSD įmokų delspinigiai bei skirtos 10 proc. nesumokėtų mokesčių sumos dydžio baudos: 954 Lt (276 Eur) GPM bauda ir 125 Lt (36 Eur) PDS įmokų bauda.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, išnagrinėjusi Pareiškėjos skundą, atsižvelgdama į aukščiau išvardytas aplinkybes ir vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 156 straipsnio 1 dalimi, 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

1. Atnaujinti Pareiškėjos 2014-07-01 skundo dėl Inspekcijos 2014-06-05 sprendimo Nr. 68-108, sustabdyto Komisijos 2014-08-21 protokoliniu sprendimu Nr. PP-196 (7-129/2014), nagrinėjimą.

2. Patvirtinti Inspekcijos 2014-06-05 sprendimo Nr. 68-108 nurodymus Pareiškėjai sumokėti į valstybės biudžetą 2 764 Eur GPM, 1 497 Eur GPM delspinigius, 276 Eur GPM baudą, 362 Eur PSD įmokas, 153 Eur PSD įmokų delspinigius ir 36 Eur PSD įmokų baudą.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliienė

Komisijos nariai

Laura Milašiūtė

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosylienė